

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«СЛОБОЖАНСЬКІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ:
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНО-ПРАВОВІ
ВИМІРИ»**

15-16 листопада 2022 р.

Харків

НТУ «ХПІ», 2022

У45

УДК 338:340(063)

Редакційна колегія:

КРАСНОКУТСЬКА Наталія Станіславівна, д.е.н., професорка, директорка
Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу НТУ
«ХП»

РЕШЕТНЯК Наталя Борисівна, к.е.н., доц., завідувачка кафедрою загальної
економічної теорії НТУ «ХП»

ВОЛОСНІКОВА Наталія Миколаївна, к.е.н., доцентка кафедри загальної
економічної теорії НТУ «ХП»

Друкується за рішенням Вченої ради Навчально-наукового інституту економіки,
менеджменту та міжнародного бізнесу
протокол № 7 від 23.11.2022 р.

Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 15-16 листопада 2022 року: Харків:НТУ «ХПІ», 2022. / за ред. проф. Краснокутської Н.С., доц. Решетняк Н.Б., доц. Волоснікової Н.М. – 175 с. Укр, англ. мовами.

Збірник містить тези доповідей вчених – учасників щорічної науково-практичної конференції, присвяченої актуальним проблемам соціально-економічних та гуманітарно-правових вимірів, які впливатимуть на подальший розвиток економіки, соціальної та культурної політики України.

Для студентів, аспірантів, викладачів, усіх, хто цікавиться соціально-економічними, гуманітарно-правовими, філософськими, морально-етичними, політико-правовими, проблемами сучасного українського суспільства.

Тези доповідей відтворені з авторських оригіналів

Таким чином, слід констатувати, що проблема забезпечення гендерної рівності, боротьба з дискримінацією за ознакою статі та її проявами залишається актуальною у сучасній Україні та потребує особливої уваги для забезпечення ефективного та дієвого механізму реалізації законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків в сфері соціально-трудових відносин.

ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

І.В. Сідельнікова, к.е.н, доцент

Харківський національний педагогічний університет

імені Г.С. Сковороди, м. Харків

Підприємництво зазнає впливу, а також суттєво впливає на соціально-економічний розвиток. Тому актуальною є потреба у дослідженні особливостей функціонування вітчизняних суб'єктів підприємництва, що допомагає визначати можливі умови та напрями покращення підприємницької діяльності.

Господарським кодексом України підприємництво визначено як самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку [1].

Сучасний розвиток національного підприємництва, який відбувається у складних соціально-економічних умовах нашої держави, під час дії воєнного стану, значно впливає на стабілізацію та відновлення національної економіки. Від рівня ефективності діяльності вітчизняних підприємств

залежить можливість подальшого соціально-економічного розвитку держави, рівень зайнятості й якість життя населення.

Як демонструє практика, найбільшими ризиками для функціонування національного підприємництва є наступні: зупинення діяльності, дефіцит ліквідності, масштабне скорочення та звуження структури споживчого попиту, розірвання ланцюгів створення доданої вартості й постачання, втрата внутрішнього ринку збуту, невизначеність на зовнішніх ринках. Ось чому нині дуже важливо, щоб підприємництво мало змогу реалізувати свій стратегічний ресурс.

Важливими і дієвими інструментами розвитку економіки в умовах воєнного стану є розробка заходів щодо стабілізації бізнес-клімату та реформування системи державного регулювання підприємницької діяльності. Сприяння її розвитку можливе шляхом поєднання і узгодження різних форм, методів, засобів державного регулювання й підтримки. Такими засобами можуть бути наступні: зниження податкового навантаження, сприяння розвитку кредитних відносин між суб'єктами підприємництва та комерційними банками, реалізація державних програм підтримки і фінансування бізнесу, створення дієвого механізму консультативно-інформаційної підтримки, удосконалення чинної нормативно-правової бази у сфері підприємництва [2].

Враховуючи сучасні складні умови, держава має використовувати усі відомі регуляторні інструменти, а також розробляти нові державні програми з метою підтримки та стимулювання ведення вітчизняного бізнесу.

Практика свідчить, що на теперішній час урядом були розроблені та вже запроваджені програми, які передбачають тимчасові послаблення та підтримку для бізнесу під час дії воєнного стану. Основною їхньою метою є максимально можливе скорочення часу на адміністрування діяльності та фінансових зобов'язань вітчизняного бізнесу перед державою та стимулювання його розвитку в сучасних складних умовах. Разом з тим сьогодні на рівні держави потрібно продовжувати здійснювати підтримку

суб'єктів підприємництва, зокрема шляхом створення відповідної правової бази, фінансово-кредитної та матеріально-технічної підтримки, науково-методичного, інформаційно-консультативного і кадрового забезпечення бізнесу. Також під час дії воєнного стану важливим є наступне: створення рівних можливостей для доступу суб'єктів малого, середнього і великого підприємництва до запроваджених урядових програм підтримки й стимулювання бізнесу; моніторинг доцільності й ефективності використання бюджетних коштів, передбачених для виконання державних програм; відкритість і прозорість проведення процедур надання державної підтримки тощо.

Проблема необхідності стимулювання та забезпечення подальшого розвитку підприємництва у сучасних реаліях актуальна в Україні на усіх рівнях: державному, регіональному, а також безпосередньо у сфері бізнесу. Позитивне її вирішення відкриває можливості для прискорення процесу відновлення та модернізації національної економіки, переведення її на інноваційний шлях розвитку, і базується на знаходженні найбільш ефективних моделей державної підтримки суб'єктів підприємництва.

Для забезпечення виживання національного підприємництва в сучасних умовах йому необхідно докласти більше власних зусиль, аніж в умовах стабільності. Мова йде про доцільність експериментувати, змінювати сталі форми ведення бізнесу, вдаватись до нестандартних рішень і підходів, генерувати нові ідеї, спиратися на знання і компетентність кожного працівника, рівень його освіти, базу необхідних навичок для ухвалення інноваційних рішень і використання можливостей для розвитку.

Зважаючи на важливість створення необхідних умов для реалізації підприємницького потенціалу в умовах нестабільності, необхідно і надалі проводити дослідження наявних ключових перешкод для розвитку національного підприємництва з метою визначення шляхів їхнього подолання.

Список бібліографічних посилань

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV, зі змінами та доповненнями. Офіційний сайт ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Мельник Т.Ю. Державна підтримка та стимулювання розвитку бізнесу в Україні під час дії воєнного стану. *Економіка, управління та адміністрування*. 2022. №2 (100). С. 3-11.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

В.К. Сідельнікова, к.п.н, доцент
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди, м. Харків

Творчо-новаторська функція є визначальною функцією підприємництва, яка передбачає забезпечення реалізації нових ідей, здійснення науково-технічних розробок і проєктів, упровадження нових технологій. Військові дії та дестабілізація вітчизняної економіки, кризові явища, карантинні обмеження та інші деструктивні фактори обумовили виникнення чисельних проблем розвитку інноваційного підприємництва та посилили пошук нових форм його здійснення. Саме тому дана наукова проблема стає надзвичайно актуальною та такою, що потребує подальшого поглибленого теоретико-практичного дослідження.

У порівнянні з традиційним інноваційне підприємництво являє собою специфічний вид діяльності. Його основними суб'єктами виступають суб'єкти здійснення господарської діяльності, а об'єктом - інноваційна продукція, на випуск якої спрямована діяльність цих суб'єктів. Метою здійснення інноваційного підприємництва є перехід на інноваційну модель

Наукове видання

**«СЛОБОЖАНСЬКІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ:
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНО-ПРАВОВІ
ВИМІРИ»**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ**

15-16 листопада 2022 р.

Відповідальний за випуск
Фадєєва О.Д.

Підп. до друку. 23.11.2022 р. Друк цифровий. Гарнітура Таймс.
Безкоштовно

Видавничий центр НТУ «ХПІ». Свідоцтво про реєстрацію ДК №116
від

10.07.2000р. 61002, Харків, вул. Кірпічова 2.

Самостійне електронне видання